

KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET I OSLO
FORNMINNESEKSJONEN

Postboks 6762,
St. Olavs Plass
0130 Oslo

RAPPORT

ARKEOLOGISK UTGRAVNING

KOKEGROPFELT

KORSEGÅRDEN, 27/1
ÅS KOMMUNE, AKERSHUS

JOHN C. SHARPE / BJARNE GAUT

Oslo 2012

**KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET
I OSLO**

Gårds-/ bruksnavn Korsegården	G.nr./ b.nr. 27/1
Kommune Ås	Fylke Akershus
Saksnavn Vannledning Nyveien/Rv152 Drøbakveien	Kulturminnetype Kokegropfelt
Saksnummer (arkivnr. Kulturhistorisk museum) 2011/8067	Tiltakskode/ prosjektkode 280159
Eier/ bruker, adresse Karine Heggholmen,	Tiltakshaver Ås kommune v/ Sweco Norge AS
Tidsrom for utgravning 06.07-08.07.2011	M 711-kart/ UTM-koordinater/ Kartdatum UTM sone 32, N: 6614988, Ø: 597952
ØK-kart	ØK-koordinater
A-nr. 2011/273	C-nr. 57895
ID-nr (Askeladden) 140062, 140064, 140068	Negativnr. (Kulturhistorisk museum) Cf34424
Rapport ved: John C. Sharpe	Dato: 20.1.2012
Saksbehandler: Bjarne Gaut	Prosjektleder: Bjarne Gaut

SAMMENDRAG

I forbindelse med etablering av ny vannledning langs Nyveien og Rv 152/Drøbakveien ble det registrert syv automatisk fredete kulturminnelokaliteter. I tråd med Riksantikvarens dispensasjonsvedtak ble tre av kokegropslokalitetene – id 140062, 140064 og 140068 – undersøkt i perioden 6.7-8.7.2011.

I alt ble syv av tolv registrerte kokegroper utgravd. Kokegropene hadde tilnærmet lik størrelse og fyllmasse, og alle var relative grunne. Gropenes form var noe varierende; seks stykker var runde/ujevn mens en grop var rektangulær.

Fire av kokegropene er datert til førromersk jernalder og romertid. Lokalitetene ligger i utkanten av andre bosetningsspor og strukturer tidligere dokumenterte i området. Kokegropene representerer trolig periodisk aktivitet i utkanten av tunområdet.

INNHold

1. BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN.....	2
2. DELTAGERE, TIDSRUM.....	2
3. FORMIDLING.....	2
4. LANDSKAPET - FUNN OG FORNMINNER	3
5. UTGRAVNINGEN	4
5.1 Problemstillinger – prioriteringer.....	4
5.2 Utgravningsmetode	4
5.3 Utgravningens forløp	5
5.4 Kildekritiske forhold.....	5
5.5 Utgravningen	5
5.5.1 Strukturer og kontekster	5
5.5.2 Funnmateriale.....	9
5.5.4 Naturvitenskapelige prøver	9
5.5.3 Datering.....	9
5.6 Vurdering av utgravningsresultatene, tolkning og diskusjon.	9
6. KONKLUSJON	10
7. LITTERATUR	11
8. VEDLEGG	12
8.1. Strukturliste.....	12
8.2. Funn og prøver	13
8.3. Fotoliste.	13
8.4. Tegning.....	14
8.5. Analyser	15
8.6. Kart	16
8.7. Arkivert originaldokumentasjon	20
8.8. Utskrift av tilvektsteksten.....	20

RAPPORT FRA ARKEOLOGISK UTGRAVNING

KORSEGÅRDEN, 27/1, ÅS KOMMUNE, AKERSHUS

JOHN C. SHARPE

1. BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN

Prosjektet har bakgrunn i etablering av ny kommunal vannledning langs Nyveien, Rv152/Drøbakveien, E6 og Kvestadveien i Ås. Oppdragsgiver er Ås kommune, mens ansvarlig utfører er Sweco Norge AS. Akershus fylkeskommune gjennomførte arkeologisk registrering av ledningstrassen i perioden 15.-30. november 2010. Det ble avdekket syv lokaliteter (id 140056, 140062, 140063, 140064, 140067, 140068 og 140232) med totalt 20 automatisk fredete kulturminner. Samtlige lokaliteter ble datert til eldre jernalder (180 f. Kr. – 540 e. Kr.).

Akershus fylkeskommune oversendte, i henhold til kulturminneloven § 8, 1, saken til Riksantikvaren 9. juni 2011. Kulturhistorisk museum ga sin uttalelse i saken 24. juni og Riksantikvaren fattet sitt dispensasjonsvedtak i brev til Ås kommune av 1. juli 2011.

I tråd med Kulturhistorisk museums anbefaling og prosjektplan (Gaut 2011) ble det stilt vilkår om nærmere undersøkelse av id 140062, 140064 og 140068 før frigiving.

2. DELTAGERE, TIDSRUM

Undersøkelsen ble gjennomført av John C. Sharpe i tidsrommet 6.–8. juni 2011. Saksbehandler Bjarne Gaut deltok én dag i felt. Magne Samdal foretok innmålingen av lokalitetene.

3. FORMIDLING

Det kom to arkeologer fra Akershus fylkeskommune på besøk. Disse ble vist rundt på feltet. Det ble ikke brukt tid til formidling ut over dette.

4. LANDSKAPET - FUNN OG FORNMINNER

Tiltaksområdet ligger i et område med mange fornminner. Lokalitetene ligger i dyrket mark på Ås-morenen, og området avgrenses av Rv 152 mot sør og Nyveien mot vest. Rett sør og øst for undersøkelsesområdet ligger et større kokegropfelt utgravde i 2000 (Id 35309). Feltet ble datert til eldre og yngre jernalder (Omland et al. 2002). Det er også påvist en rekke gravfunn og boplassspor fra eldre og yngre jernalder i området (Uleberg 1990, Omland et al. 2002). Det er i dag bevart fire store gravhauger oppe på moreneryggen. Flere andre er tidligere slettet. Gravenes plassering langs moreneryggen/Rv 152 samsvarer med at ryggen har vært fokus for forhistorisk bosetning og også var en viktig ferdselsåre øst–vest. Korsegården omtales ikke i middelalderkilder, men navnet henspiller på et veidele langs den gamle ferdselsveien. Flere andre stedsnavn indikerer at gårdene i området har høy alder. Mye av jernalderbosetningen i området har trolig ligget tett ved dagens tun.

Det omkringliggende landskapet er til dels kupert og heller noe nedover øst for Nyveien og nord for RV 152. Tiltaksområdet har vært brukt til dyrkning i flere år. I områdene der de undersøkte kokegropene lå var terrenget stort sett flatt, men enkelte lokaliteter lå i svakt skrånende hellinger. Undergrunnen virket tørr og besto hovedsakelig av sand/silt iblandet noe mindre grus. I den nordvestlige delen av sjakten var det områder med berg i dagen.

Figur 1: Ortofoto over prosjektsområdet.

5. UTGRAVNINGEN

5.1 PROBLEMSTILLINGER – PRIORITERINGER

Kokegroper er blant de vanligste typer kulturminner som påtreffes i dyrket mark. De defineres gjerne som nedgravninger med et kullag dekket av skjørbrent stein. Størrelse, form, dybde og mengde med stein varierer. Gropene tolkes gjerne som spor etter matlaging, men de kan også ha hatt andre funksjoner (se eksempelvis Narmo 1996, Gustafson 1999, Gjerpe 2001, Gustafson et al. 2005).

Målet med undersøkelsen var å dokumentere kokegropene og samle inn statistisk materiale til datering og vedartsbestemmelse. I tillegg var det viktig å gjøre observasjoner angående form, størrelse og mengde skjørbrent stein. Variasjon i form og dimensjon kunne reflektere ulik bruk. Det ble stilt spørsmålsteget ved om alle kokegropene var brukt til tilberedning av mat eller kunne knyttes til andre aktiviteter. Deponering av gjenstander eller ubrente bein vil for eksempel kunne gi indikasjoner om rituell aktivitet.

På lokaliteten 140062 var det registrert ni kokegroper delt i to mindre konsentrasjoner, og det var prioritert å undersøke et representativt utvalg av strukturene for å se om det fantes funksjonsmessige eller kronologiske variasjoner (Gaut 2011). Ved registrering var det blant annet observert brent leire i to av gropene som muligens kunne si noe om oppbygging og bruk. Fylkeskommunens foreløpige dateringer av id 140064 og 140068 avvek noe fra id 140062. Det ble derfor lagt opp til å grave to kokegroper ved id 140064 og 140068 som komparativt materiale, og for å kartlegge variasjoner i bruk av landskapet over tid.

5.2 UTGRAVNINGSMETODE

Strukturene var avdekket under registrering ved maskinell flateavdekking. Ved Kulturhistorisk museums utgravning ble anleggene nummerert og rensset fram ved hjelp av krafse og graveskje. De ble deretter målt inn digitalt. Strukturene ble snittet og den ene halvdel gravd ut. Kokegropene ble beskrevet og dokumentert ved foto og tegning i både plan og profil. Trekullprøver ble tatt ut i sikre kontekster. I tillegg ble mengde skjørbrent stein notert (jf. vedlagt strukturliste).

Tabellen nedenfor viser strukturenes nummerering under hhv. registrering og utgravning og hvilken Askeladden-lokalitet de tilhører.

Struktur nr.	Registrering nr.	ID nr.
S1	F1	140062
S2	F2	140062
S3	F7	140062
S4	F9	140062
S5	F5	140062
S6	F1	140064
S7	F1	140068

Dokumentasjonen er samlet i KHMs arkiver under saksnummer 2011/8067. Foto ligger i fotobasen under Cf34424, mens prøver lagres i museets magasiner under C57895/1-6.

5.3 UTGRAVNINGENS FORLØP

Undersøkelsen forløp uten nevneverdige utfordringer, i perioden 6.–8.7.2011. Registreringssjaktene var ikke gjenfylt og ledningstraseen avdekket i full bredde. Det var lite gjenvekst i sjakten. Kokegropene var dekket til med plast og matjord, og dermed enkle å rense fram med krafse og graveskje.

5.4 KILDEKRITISKE FORHOLD

Det lå flere grøfter til eksisterende vannledning og strømkabel i sjakten, men disse kom i liten grad i konflikt med kokegropene. S3 og S5 (id. 140062) var begge noe forstyrret i overflaten. Det er uvisst hva som hadde skadet S3, men S5 var kuttet av en dreneringsgrøft. Disse forstyrrelsene hindret likevel ikke nevneverdig forståelsen av strukturenes form eller datering.

5.5 UTGRAVNINGEN

5.5.1 STRUKTURER OG KONTEKSTER

Det ble til sammen gravd ut sju strukturer under undersøkelsen. Kokegropene var generelt svært ensartet. Med unntak av en rektangulær kokegrop (S5) hadde alle gropene rund/ujevn form (eksemplifisert ved Tegning 1 av kokegrop S2, se vedlegg 8.4). Størrelsen varierte fra 85 til 143 cm i lengste mål. Det var kun bunnen av kokegropene som var bevart, og de fleste var tydelig avgrenset mot undergrunnen. Samtlige hadde skjørbrent stein i overflaten, og fyll av svart silt/sand med mye humus og trekull.

Strukturene er nærmere beskrevet nedenfor.

ID 140062

S1: I plan hadde S1 rund form og i profil hadde den avrundet sider og ujevn bunn. I overflaten var det et lite område med oransje varmpåvirket leire og silt. I tillegg var det et område av mørk brunt kullblandet humus som var synlig i både overflaten og profilen. Det var antageligvis masse som lagt over gropen under bruk.

Figur 2: S1, kokegrop, plan. Retning mot nordøst.

S2: I plan hadde S2 rund form og i profil hadde den ujevne sider og bunn. Det var et bånd av oransje varmpåvirket leire langs den søndre kanten av gropen som var synlig i både plan og profil (se også tegning, vedlegg 8.4).

Figur 3: S2, kokegrop, plan. Retning mot nord.

S3: I plan hadde S3 ujevn form med diffus avgrensning og i profil hadde den ujevne sider og bunn. Den sørvestre delen var preget av tidligere forstyrrelser.

Figur 4: S3, kokegrop, plan. Retning mot nordvest.

S4: I plan hadde S4 ujevn form og i profil hadde den skrå sider og ujevn bunn. Overgangen mot undergrunnen var utydelig på grunn av utvasking av fyllmassen.

Figur 5: S4, kokegrop, profil. Retning mot nordøst.

S5: I plan avvek S5 fra de andre kokegropene ved en rektangulær form. I profil hadde den skrå sider og avrundet bunn. Strukturen kuttet av en moderne dreneringsgrøft som ødela den nordre kanten. Det var et lite område med oransje brent leire i det nordvestre hjørnet i overflaten.

Figur 6: S5, kokegrop, plan. Retning mot nord.

ID 140064

S6: I plan hadde S6 ujevn form, og det samme gjaldt sider og bunn i profil. Det var ingen synlig skjørbrent stein i fyllmassen. I bunn var overgangen mot undergrunnen utydelig og diffus. Denne strukturen er trolig restene etter en utvasket kokegrop som var helt ødelagt av dyrkingsprosessen på stedet.

ID 140068

S7: I plan hadde S7 oval form og i profil hadde den ujevne sider og bunn.

Figur 7: S7, kokegrop, profil. Retning mot sørøst.

5.5.2 FUNNMATERIALE

Det ble ikke gjort funn av gjenstander, bein eller keramikk i noen av strukturene.

5.5.4 NATURVITENSKAPELIGE PRØVER

Kullprøver ble tatt i profilen fra hver kokegrop (jf. Tegning 1, vedlegg 8.6). Det eneste unntaket var S6. Kokegropen var allerede datert av fylket til 1930 ± 40 BP (Beta-292704), og konteksten for prøveuttak ble ikke vurdert som bedre ved snitting.

5.5.3 DATERING

Seks kullprøver ble sendt til Helge I. Høeg for vedartsbestemmelse. Fire av prøvene ble sendte videre til Nasjonallaboratoriet for ^{14}C -datering ved NTNU i Trondheim for datering. Kalibrerte dateringer er angitt med $1-\sigma$ nøyaktighet. Dateringen er foretatt på understreket treslag.

Lokalitet	Strukturnummer	Treslag	^{14}C -alder	Cal ^{14}C -dat.
Id. 140062	S1, kokegrop	<u>Betula</u> (bjørk), Quercus (eik)	1800 ± 35 BP	AD215-315
Id. 140062	S2, kokegrop	Betula (bjørk), Prunus (hegg), Quercus (eik)		
Id. 140062	S3, kokegrop	Salix/ Populus (vier/osp), Betula (bjørk)		
Id. 140062	S4, kokegrop	Populus (osp), Betula, bjørk, Corylus (hassel)	1855 ± 35 BP	AD125-230
Id. 140062	S5, kokegrop	<u>Betula</u> (bjørk)	1845 ± 35 BP	AD130-235
Id. 140068	S7, kokegrop	<u>Prunus</u> (hegg), Betula (bjørk), Quercus (eik)	2165 ± 30 BP	BC335-170

5.6 VURDERING AV UTGRAVINGSRESULTATENE, TOLKNING OG DISKUSJON.

Undersøkelsen har vist at kokegropene på Korsegården var svært ensartede når det gjelder form og oppbygning. Selv om en av gropene var rektangulær i form kunne ikke dette knyttes til avvikende funksjon eller datering. Alle strukturene, var svært grunne og har over tid blitt ødelagt av dyrkningsprosesser.

Undersøkelser på Østlandet har visst at kokegroper ofte forekommer i tilknytning til jernalderens gårdsbebyggelse. De undersøkte kokegropene på Korsegården er delvis samtidige med spor etter forhistorisk bosetningsspor og

graver påvist i nærområdet (Uleberg 1990, Omland et al. 2002). Kokegropene kan være knyttet til gårdsnære aktiviteter.

Kokegropene ved id. 140062 er samlet i to konsentrasjoner på hver side av en lav rygg. De to konsentrasjonene ligger i hellingene på hver side av forhøyningen. Dette vil ha gjort det mulig å unngå vinden avhengig av hvilken retning det blåste. Tre av kokegropene ved id. 140062 er datert til hhv yngre og eldre romertid (1800 ± 35 BP, TRa-3179; 1845 ± 35 BP, TRa-3180 og 1855 ± 35 BP, TRa-3181). Dateringene overlapper så vidt, men indikerer at feltet er brukt periodevis over et par hundreår og ikke representerer én enkelt hendelse. Inntrykket bekreftes av fylkeskommunens datering av en av gropene som ikke ble nærmere undersøkt av KHM (F3/S8) til 1650 ± 40 BP (Beta-292702). I 2000 ble dessuten deler av et kokegropfelt (id. 35309) undersøkt på vestsiden av Nyveien, 100 meter sør for id. 140062. 15 av kokegropene ble datert til tidsrommet 60 – 1160 e. Kr. ($1885-1000 \pm 80$ BP, DF-3351), men med et klart tyngdepunkt i perioden 200-600 e.Kr. (Omland et al. 2002). Dette samsvarer godt med dateringene fra id 140062, og man må anta at de to undersøkte feltene representerer samme type bruk.

Kokegropenes geografiske beliggenhet antyder at de har ligget i utkanten av et større bosetningsområde – kanskje sentrert omkring dagens gårdstun på Vangensten (27/3) / Treider østre (28/1). Det ble ikke funnet brent bein i de undersøkte kokegropene. Hvorvidt kokegropene på Korsegården er spor etter spesielle samlinger og ritualer eller representerer mer hverdagslige gjøremål er uvisst.

Kokegropene ved id. 140064 og 140068 representerer på sin side isolerte strukturer, med lang avstand mellom hverandre. Kokegropene ved disse feltene er gjennomgående noe eldre enn gropene lenger vest. Id. 140068/S7 er datert til førromersk jernalder (2165 ± 30 BP, TRa-3178). Id 140064/S6 er datert av fylkeskommunen til 1930 ± 40 BP (Beta-292704). Dateringsvariasjonene kan skyldes endringer i bosetningsmønsteret over tid, men antallet påviste fornminner er for få til å trekke sikre slutninger om dette.

6. KONKLUSJON

Et representativt utvalg av kokegropene på Korsegården ble gravd ut og dokumentert under utgravningen. De hadde tilnærmet lik form og oppbygging, men varierte noe i størrelse. Det ble ikke observert funn eller konstruksjonsdetaljer ved kokegropene som antyder funksjon utover matlaging.

Fire av kokegropene er datert til førromersk jernalder og romertid. Kokegropene ligger i utkanten av andre bosetningsspor og strukturer dokumenterte i området, og representerer trolig periodisk aktivitet i utkanten av gårdstunet.

7. LITTERATUR

Eymundsson, Carine S. R. 2011. *Registreringsrapport. Arkeologiske registreringer i forbindelse med ny vannledning langs Nyveien, RV 152/Drøbakveien, E6 og Kvestadveien, Ås kommune, Akershus fylkeskommune.* Den Arkeologiske feltenheten, Akershus fylkeskommune.

Gaut, Bjarne 2011: *Prosjektsplan. Undersøkelse av automatisk fredete kulturminner (id. 140062 og 140064 og 140068, bosetningsspor). Vannledning Nyveien / Rv152 Drøbakveien, Korsegården 27/1, Ås kommune, Akershus.* Universitetet i Oslo. Kulturhistorisk museum. Fornminneseksjonen.

Gjerpe, L. E. 2001: Kult, politikk, fyll, vold og kokegropfeltet på Hov. *Primitive tider* 4:5-18.

Gustafson, L. 1999: En kokegrop er en kokegrop er en ...? *Follominne nr. 37:6-13.* Follo historielag.

Gustafson, L., T. Heibreen, & J. Martens (red.) 2005: *De gåtefulle kokegropene.* Varia 58. Kulturhistorisk museum, Oslo.

Narmo, L. E. 1996: Kokekameratene på Leikvin. Kult og kokegropene. *Viking LIX:79-101.* Norsk Arkeologisk Selskap, Oslo.

Omland, A., Lønaas, O.C., Mathiesen, T., Simonsen, M. F. og Gustafson, L. 2002: *Rv 152. Gang-sykkelveg. Korsegården-Frogn grense, Ås kommune, Akershus.* UKM, Fornminneseksjonen.

Uleberg, E. 1990 Korsegården – boplass og gravplass fra eldre jernalder. *Follominne Årbok* 28:195-204. Follo Historie- og museums lag, Drøbak.

8. VEDLEGG

8.1. STRUKTURLISTE

Struktur nummer	Struktur	Form i Flate	Sider i profil	Bunn i profil	Lengde	Bredde	Dybde i profil	Fyllets farge	Beskrivelse	Kalibrert 14C alder BP
S1	Kokegrop	Rund	Buet	Ujevn	128	128	11	Svart	I overflaten var det et lite område med oransje varmpåvirket leire og silt. I tillegg var det et område av mørk brunt kullblandet humus som var synlig i både overflaten og profilen. Det var antageligvis masse som er lagt over gropen under bruk.	1800 ± 35 BP
S2	Kokegrop	Rund	Ujevn	Ujevn	130	130	9	Svart	Det var et tynt bånd av oransje varmpåvirket leire langs den søndre kanten av gropen som var synlig i både plan og profil.	
S3	Kokegrop	Ujevn	Ujevn	Ujevn	110	104	9	Svart	Den sørvestre delen var preget av tidligere forstyrrelser.	
S4	Kokegrop	Ujevn	Skrå	Ujevn	143	130	13	Svart	Overgangen med undergrunn var utydelig på grunn av utvasking av fyllmassen.	1855 ± 35 BP
S5	Kokegrop	Rektangulær	Skrå	Rund	130	75	19	Svart	Strukturen kuttet av en moderne dreneringsgrøft som ødela den nordre kanten. Det var et lite område med oransje brent leire i det nordvestre hjørnet i overflaten.	1845 ± 35 BP
S6	Kokegrop	Ujevn	Ujevn	Ujevn	70	41	6	Svart	Det var ingen synlig skjørbrent stein i fyllmassen. I bunn var overgangen mot undergrunnen utydelig og diffus. Denne strukturen er trolig restene etter en utvasket kokegrop som var helt ødelagt av dyrkingsprosessen på stedet.	
S7	Kokegrop	Oval	Ujevn	Ujevn	85	60	6	Svart	I plan hadde S7 oval form og i profil hadde det ujevne sider og bunn.	2165 ± 30 BP

8.2. FUNN OG PRØVER**Liste over kullprøver C57895**

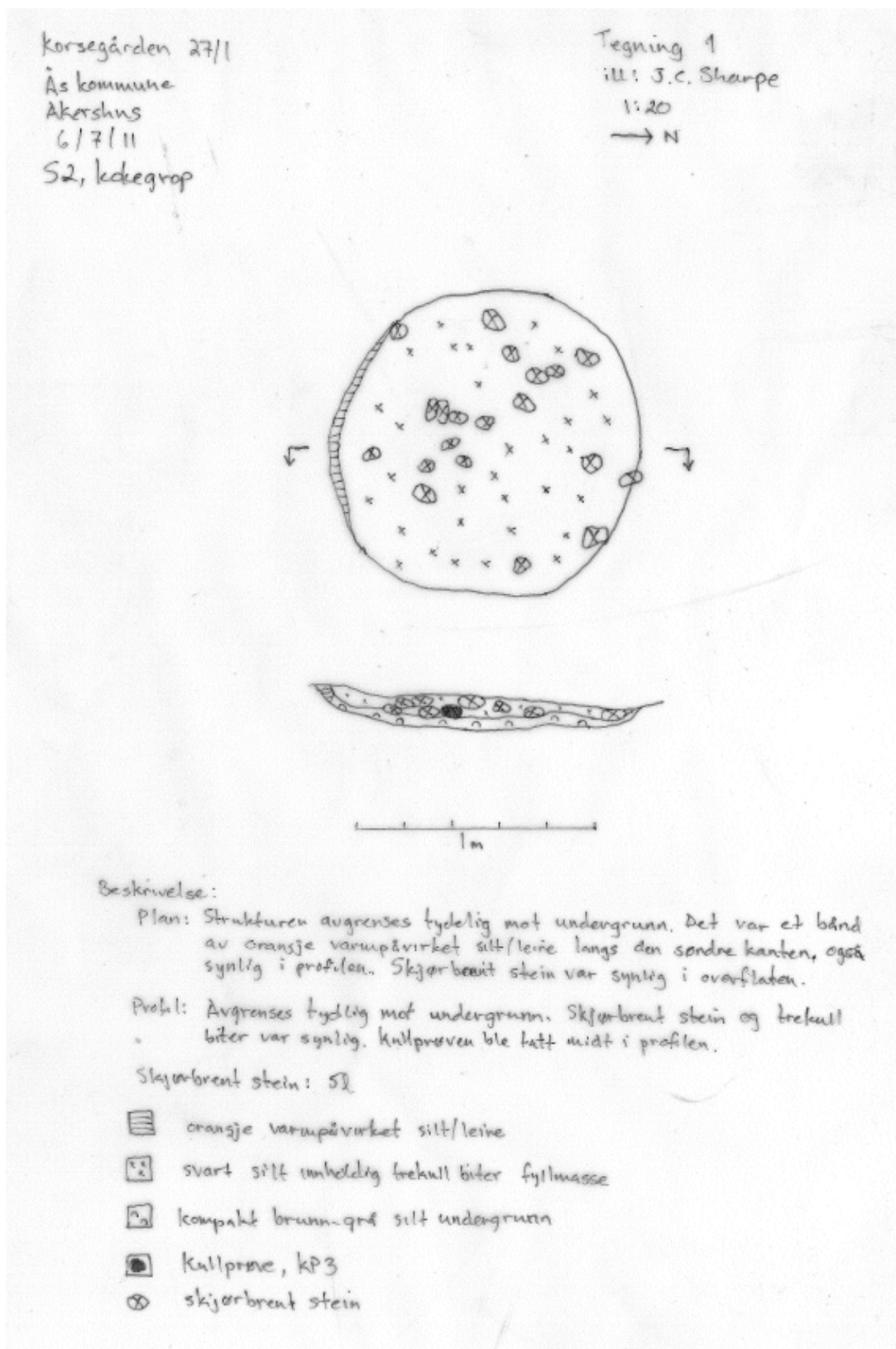
Prøve-nr.	C-nr.	NTNU Lab.nr.	Type	Vekt	Treslag	C14-dat.
KP1	C57895 /1	TRa-3178	S7, kokegrop	2,5g	Prunus (hegg), Betula (bjørk), Quercus (eik)	2165 ± 30 BP 335-170calBC
KP2	C57895 /2	TRa-3179	S1, kokegrop	0,6g	Betula (bjørk), Quercus (eik)	1800 ± 35 BP 215-315calAD
KP3	C57895 /3		S2, kokegrop	0,6g	Betula (bjørk), Prunus (hegg), Quercus (eik)	
KP4	C57895 /4	TRa-3180	S5, kokegrop	2,1g	Betula (bjørk)	1845 ± 35 BP 130-235calAD
KP5	C57895 /5		S3, kokegrop	1,8g	Salix/ Populus (vier/osp), Betula (bjørk)	
KP6	C57895 /6	TRa-3181	S4, kokegrop	1,8g	Populus (osp), Betula, bjørk, Corylus (hassel)	1855 ± 35 BP 125-230calAD

Kalibrerte dateringer er angitt med 1- σ nøyaktighet. Dateringen er foretatt på understreket treslag.

8.3. FOTOLISTE.**Fotoliste, Digitaloptakelser Cf.34424/1-15**

Bildernr.	Motiv/merknader	Retning mot	Fotograf	Dato
1	Oversikt, id140062	Nø	Bg	6/7/11
2	S2, plan	N	Jcs	6/7/11
3	S1, plan	Nø	Bg	6/7/11
4	S3, plan	Nv	Jcs	6/7/11
5	S4, plan	V	Bg	6/7/11
6	S7, plan	Sø	Jcs	6/7/11
7	S6, plan	N	Bg	6/7/11
8	S6, profil	Sv	Bg	6/7/11
9	S7, profil	Sø	Jcs	6/7/11
10	S5, plan	N	Jcs	6/7/11
11	S1, profil	Sø	Bg	6/7/11
12	S2, profil	V	Jcs	7/7/11
13	S5, profil	Sø	Jcs	7/7/11
14	S3, profil	Sv	Jcs	7/7/11
15	S4, profil	Nø	Jcs	7/7/11

8.4. TEGNING

8.5. ANALYSER

Fire av de innsamlede kullprøvene ble akseleratordatert ved NTNU (DF-4522).
Alle kalibrerte dateringer er angitt med 1- σ nøyaktighet.

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: NTNU – Gløshaugen, Sem Sælandsv. 5, 7491 Trondheim
Telefon 73593310 Telefax 73593383

DATERINGSRAPPORT

Oppdragsgiver: Gaut, Bjarne
KHM/Fornminneseksjonen/UiO
Postboks 6762 St. Olavs plass, 0130 Oslo

DF-4522

Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	¹⁴ C alder før nåtid	Kalibrert alder	$\delta^{13}C$ ‰
TRa-3178	C57895/1, KP1 Korsegården, Ås Akershus	Trekull Hegg		2165 ± 30	BC335-170	-24.5
TRa-3179	C57895/2, KP2 Korsegården, Ås Akershus	Trekull Bjørk		1800 ± 35	AD215-315	-25.8
TRa-3180	C57895/4, KP4 Korsegården, Ås Akershus	Trekull Bjørk		1845 ± 35	AD130-235	-27.2
TRa-3181	C57895/6, KP6 Korsegården, Ås Akershus	Trekull Osp		1855 ± 35	AD125-230	-25.2

Dato: 06 DEC 2011

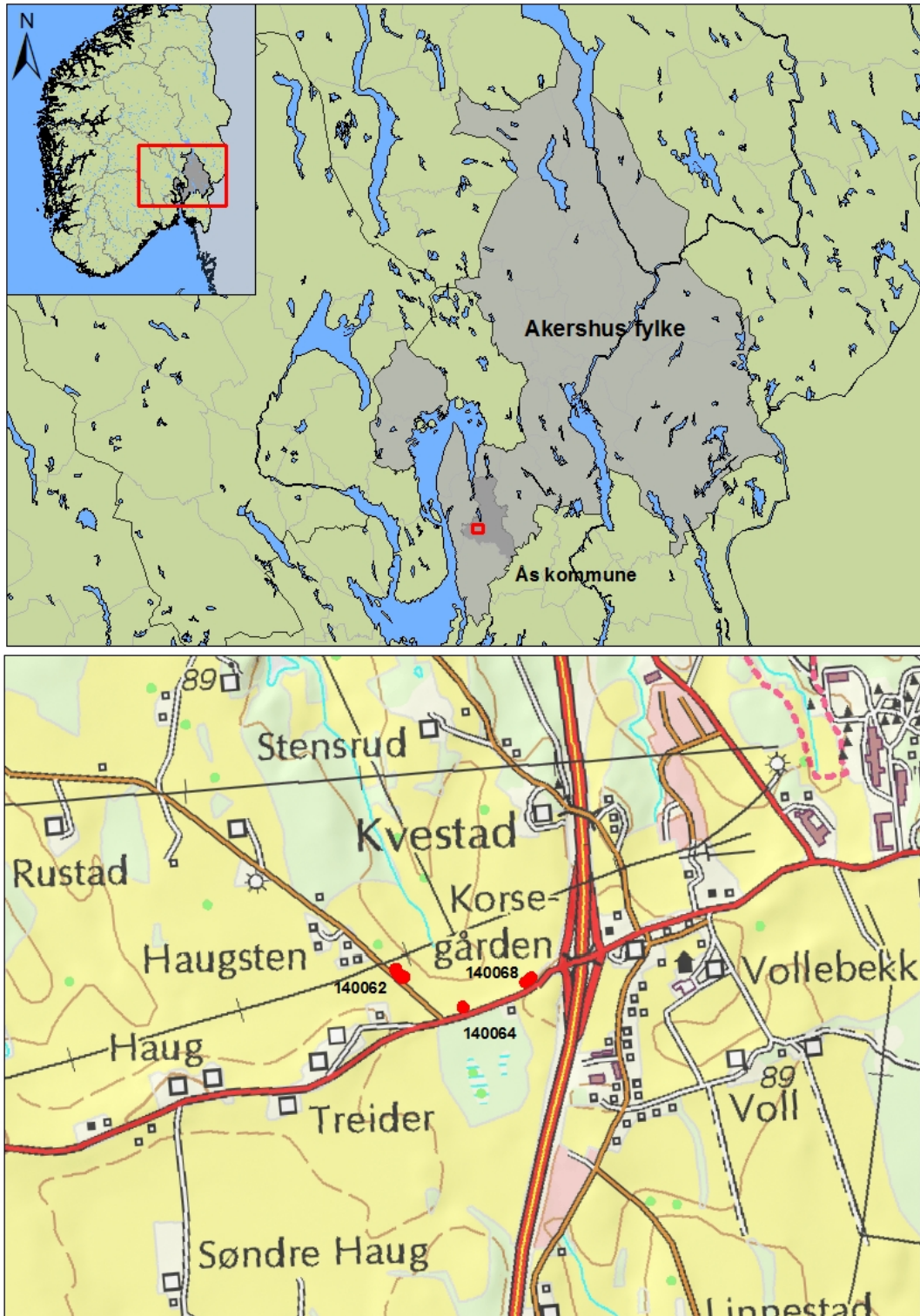
Laboratoriet for Radiologisk Datering

Helene Svarva
Helene Svarva

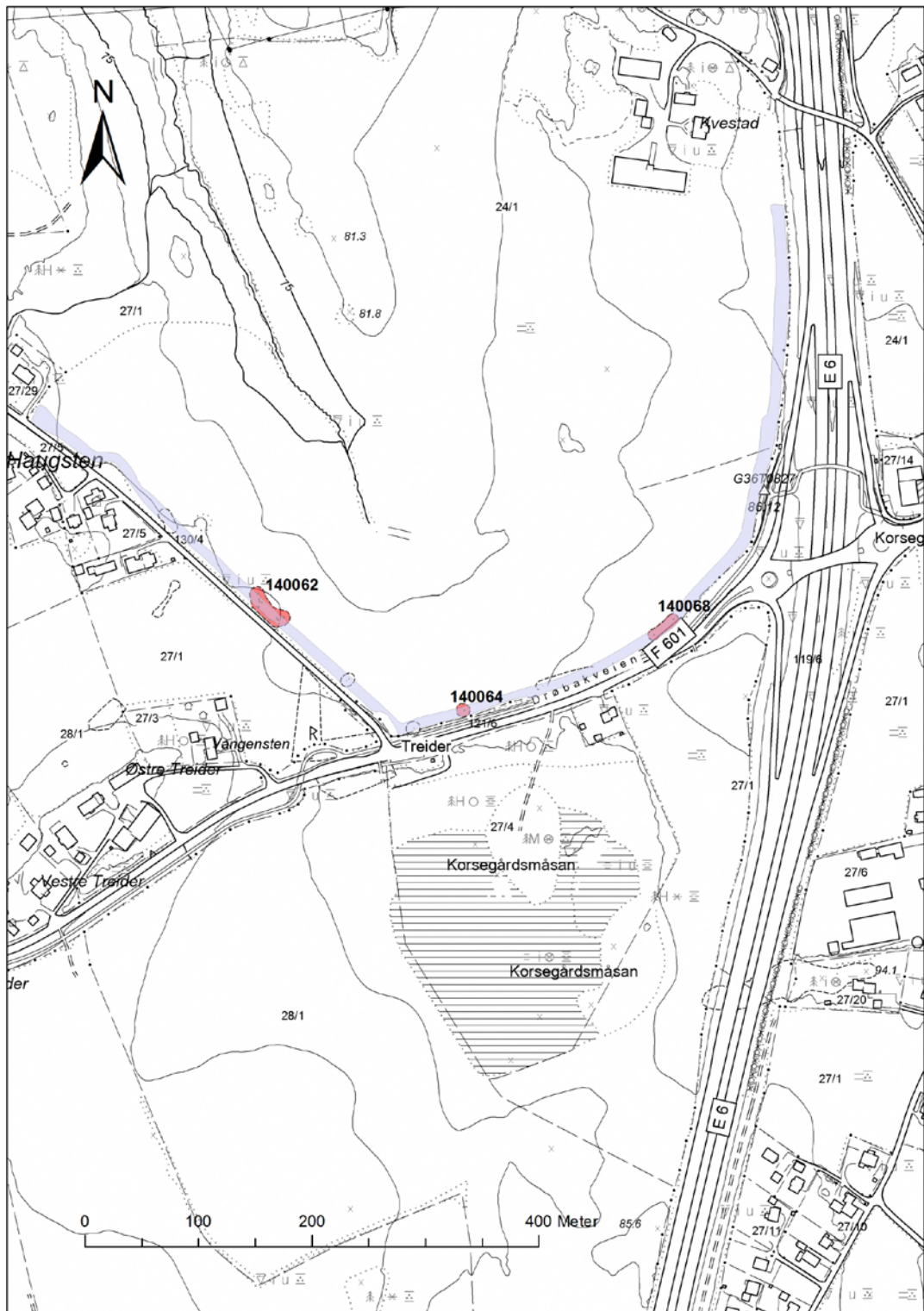
Einar Værnes
Einar Værnes

8.6. KART

1. Kart over de utgravde lokalitetene. Kart av Magne Samdal.

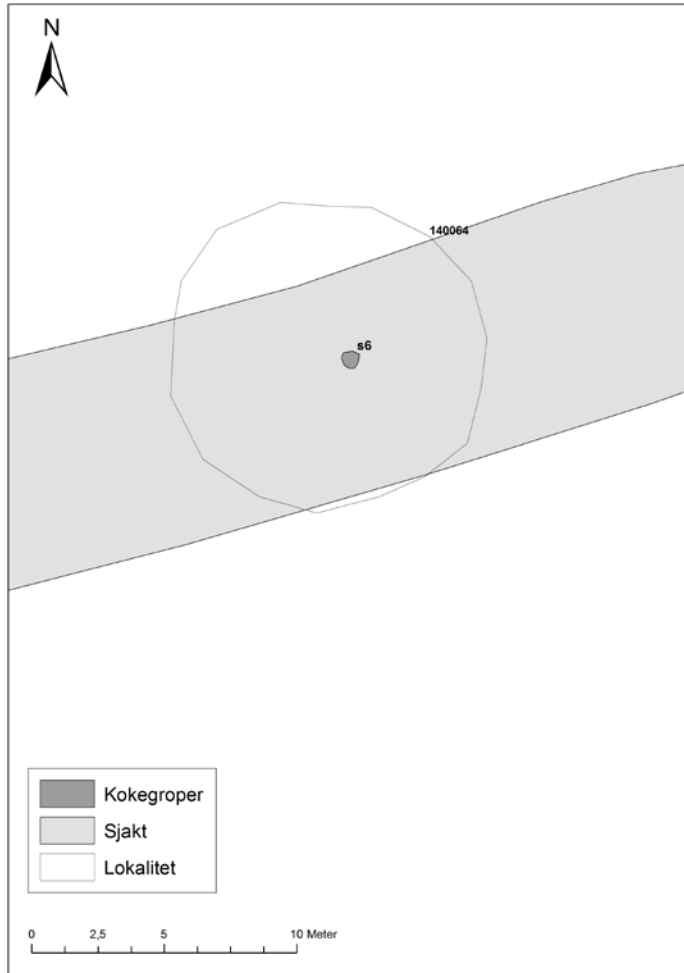
2. Kart med lokalitetene. Kart av Magne Samdal.

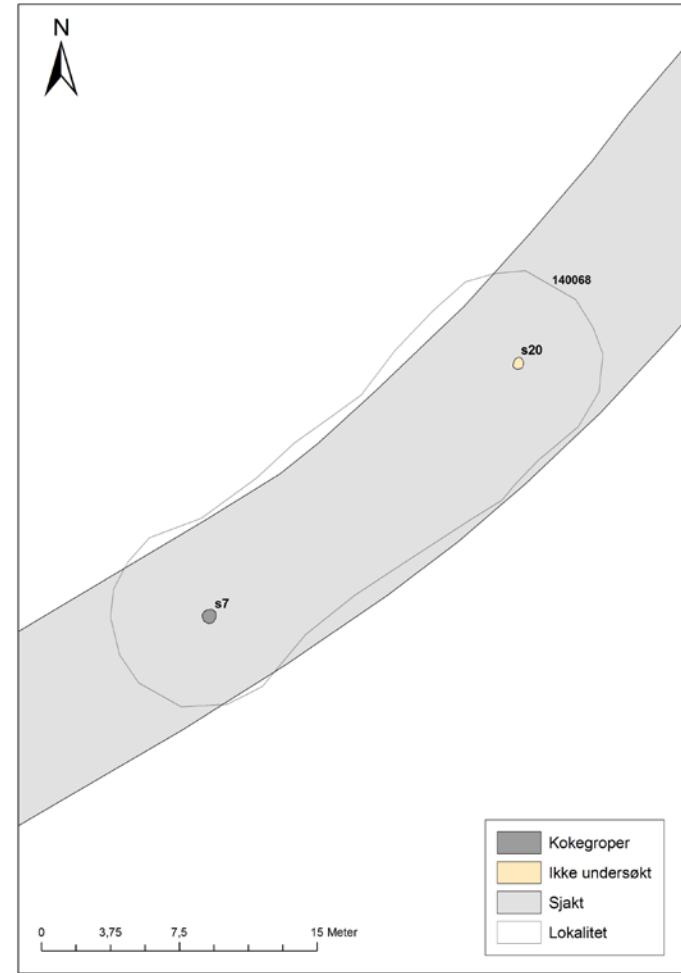
3. Id 140062. Kart av Magne Samdal.

4. Id 140064. Kart av Magne Samdal.

5. Id 140068. Kart av Magne Samdal.

8.7. ARKIVERT ORIGINALDOKUMENTASJON

Kullprøver
Originaltegninger

8.8. UTSKRIFT AV TILVEKSTTEKSTEN

C57895/1-6

Boplassfunn fra eldre jernalder fra KORSEGÅRDEN (27/1), ÅS K., AKERSHUS.

Arkeologisk utgravning av et kokegropfelt (ID-140062) og to mindre kokegroplokaliteter (ID-140064 og -140068). Strukturene ble avdekket ved maskinell sjakting av Akershus fylkeskommune i forbindelse med registrering av 10 m bred vannledningstrasé i 2010. KHM undersøkte området som alt var avdekket i Juli 2011. Lokalitetene ligger i dyrket mark på Åsmorenen, rett N og Ø for et større kokegropfelt utgravd i 2000 (ID-35309). Området avgrenses av Rv 152 mot S og Nyveien mot V. De tre lokalitetene omfatter totalt 12 kokegroper, hvorav 7 ble utgravd. 6 kullprøver ble vedartsbestemt av Helge I. Høeg og 4 prøver datert ved Nasjonallaboratoriet for 14C-datering ved NTNU (jf. Sharpe og Gaut 2012). Samtlige prøver er tatt fra profilet etter snitting.

Prøver, kull

- 1) Fra S7. 40 biter er vedartsbestemt. Av disse var 15 Prunus, 10 Betula og 15 Quercus. Radiologisk datert på Prunus til 2165±30BP, 335-170 calBC (TRa-3178). *Vekt:* 2,5 g.
- 2) Fra S1. 40 biter er vedartsbestemt. Av disse var 34 Betula og 6 Quercus. Radiologisk datert på Betula til 1800±35BP, 215-315 calAD (TRa-3179). *Vekt:* 0,55 g.
- 3) Fra S2. 40 biter er vedartsbestemt. Av disse var 4 Betula, 2 Prunus og 34 Quercus. *Vekt:* 0,6 g.
- 4) Fra S5. 40 biter er vedartsbestemt. Av disse var samtlige Betula. Radiologisk datert til 145±35 BP, 130-235 calAD (TRa-31780). *Vekt:* 2,1 g.
- 5) Fra S3. 40 biter er vedartsbestemt. Av disse var 1 Salix/Populus og 39 Betula. *Vekt:* 1,75 g.
- 6) Fra S4. 40 biter er vedartsbestemt. Av disse var 16 Populus, 22 Betula og 2 Corylus. Radiologisk datert på Populus til 1855±35BP, 125-230 calAD (TRa-3181). *Vekt:* 1,8 g.

Orienteringsoppgave: De tre lokalitetene ligger N for Rv 152 og Ø for Nyveien, én til ti meter fra veibanen og 200-400 m N og Ø for tunet på Vangensten (27/3).

Kartreferanse: EU89-UTM; Sone 32, N: 6614988, Ø: 597952.

LokalitetsID: -140062/140064/140068.

Litteratur: Sharpe, J.C. og B. Gaut 2012: *Rapport arkeologisk utgravning: Kokegropfelt. Korsegården 27/1, Ås kommune, Akershus.* KHM's arkiv.

Eymundsson, C.S.R. 2011: *Arkeologiske registreringer i forbindelse med ny vannledning langs Nyveien, Rv152/Drøbakveien, E6 og Kvestadveien, Ås kommune, Akershus fylkeskommune.* KHM's arkiv.